

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Ekologické zemědělství
Program rozvoje venkova 2014–2020

Orná půda

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Autor úvodní fotografie: Pavlína Samsonová
ISBN 978-80-7434-306-3
Praha 2016

Informační materiál pro zemědělce

1. Ekologické zemědělství

Úvod

Pojem ekologické zemědělství není v současnosti veřejnosti neznámý. Jedná se o systém reprezentující trvale udržitelný způsob hospodaření, který využívá pro zemědělskou produkci přírodní procesy s minimálním využitím vnějších vstupů. Jinými slovy řečeno, ekologické zemědělství má za cíl zemědělskou produkci bez negativních vlivů na životní prostředí. Samozřejmostí v ekologickém zemědělství je i nadstandardní přístup k chovaným zvířatům. Ekologická produkce nezatěžuje životní prostředí tak jako konvenční zemědělská výroba. Nevyužívá intenzivní technologie a princip zemědělské produkce je u ní založen na využití uzavřeného koloběhu látek, živin a toků energií. Ekologické chování zemědělců má pochopitelně vliv na ekonomiku podnikání, proto jsou přechod na ekologické postupy výroby a samotné ekologické hospodaření dotovány v rámci společné zemědělské politiky Evropské unie (EU).

Tato brožura je určena především zemědělcům, kteří hospodaří ekologicky nebo zvažují možnost přechodu na ekologické hospodaření a chtějí získat přehled o dotačních podmínkách nastavených Ministerstvem zemědělství ČR v programovém období 2014–2020 v rámci Programu rozvoje venkova (PRV).

Historie dotací v ekologickém zemědělství

Již v roce 1990 byly spuštěny první národní podpory směřující do oblasti ekologického hospodaření. Nicméně prvním uceleným dotačním programem byla až podpora spuštěná v rámci přípravy na vstup do EU v roce

1998. Po vstupu do EU v roce 2004 bylo ekologické zemědělství zařazeno do agroenvironmentálních opatření, a to jak v prvním programovém období 2004–2006, tak i v druhém programovém období 2007–2013. Výše dotace byla rozdělena podle jednotlivých zemědělských kultur, případně podle toho, co se na dané kultuře pěstovalo (zejména orná půda, později sady). Zároveň s tím byli ekologičtí zemědělci bodově zvýhodňováni v projektových podporách a od roku 2009 rovněž podpořeni v národních dotacích.

Vývoj dotačních podmínek v podpoře ekologického zemědělství byl dlouhodobě ovlivněn diskuzí nad tím, kde by měly být konkrétní dotační podmínky pro ekologické zemědělce stanoveny. V prvních dvou programových obdobích, kdy začalo být ekologické zemědělství dotováno s příspěvkem z EU, byla podpora vyplácena na základě potvrzení, že se zemědělec nachází v období přechodu na ekologický způsob hospodaření nebo že již ekologicky hospodaří a tím je tedy vázán k plnění podmínek daných evropskou a národní ekologickou legislativou. Stanovení dalších podmínek, které by šly nad rámec ekologické legislativy, bylo minimální. Od roku 2009 se však v rámci dotačních pravidel začaly některé podmínky více specifikovat a konkretizovat. Na ekologické zemědělce žádající o dotační podporu začaly být kladeny vyšší nároky než na ekologické farmy hospodařící bez dotace.

Všeobecný cíl brožury

V přípravě na nové programové období 2014–2020 bylo učiněno v podpoře eko-

logického zemědělství několik zásadních změn. Některé byly vyvolány požadavky ze strany EU, jiné vznikly na základě zkušeností s dotováním ekologického zemědělství v předchozích deseti letech.

Cílem této brožury je přehledně a srozumitelně podat informace týkající se dotací poskytovaných v opatření Ekologické zemědělství na kulturu orná půda v rámci PRV. Brožura si naopak neklade za cíl podrobně vysvětlovat systém ekologického zemědělství jako celku.

Co musím udělat před vstupem do opatření

Od roku 2015 je zemědělcům umožněn vstup do opatření Ekologické zemědělství (EZ). **Žádost o zařazení do opatření podává zemědělec, který je již zaregistrován jako osoba podnikající v ekologickém zemědělství.** Před vstupem do opatření EZ tedy musíte učinit následující:

- oslovit zvolenou kontrolní a certifikační organizaci,
- projít vstupní kontrolou,
- podat žádost o registraci osoby podnikající v ekologickém zemědělství na Ministerstvo zemědělství (Pozor! Povinnou přílohou žádosti je osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele, takže v době podání žádosti již musíte být zemědělským podnikatelem.).

Pokud se rozhodnete, že chcete hospodařit ekologicky s dotační podporou, počítejte s tím, že výše uvedený proces je potřeba absolvovat před podáním žádosti o vstup do opatření. **Ponechte si tedy před podáním žádosti dostatečnou časovou rezervu!**

Pokud se rozhodnete, že chcete hospodařit ekologicky s dotační podporou, počítejte s tím, že výše uvedený proces je potřeba absolvovat před podáním žádosti o vstup do opatření. Ponechte si tedy před podáním žádosti dostatečnou časovou rezervu!

Vstup do opatření a žádost o zařazení

Ke dni doručení bezchybné žádosti o registraci na Ministerstvo zemědělství se stáváte osobou podnikající v ekologickém zemědělství. V případě, že v LPIS máte zaregistrováno **min. 0,5 ha zemědělské půdy v rámci podporovaných zemědělských kultur**, můžete podat žádost o zařazení do opatření EZ. **Žádost se podává do 15. 5. v roce vstupu do opatření.** Podporovanými druhy zemědělských kultur jsou trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor, sad, vinice, chmelnice a jiná trvalá kultura se současně vymezeným ekologicky významným prvkem krajinnotvorný sad.

Pětiletý závazek

Podáním žádosti o zařazení žádáte o vstup do závazku v opatření EZ. Závazek začíná od 1. 1. roku, kdy byla podána žádost o zařazení¹ a trvá pět let (do 31. 12. pátého roku). Závazek se váže ke konkrétnímu dílu půdního bloku, nikoliv však k zemědělské kultuře. To znamená, že byste daný konkrétní kus zemědělské půdy měli obhospodařovat po celých pět let, ale

¹ Nevyžaduje se však, abyste osobou podnikající v EZ byli již od 1. 1. Tuto podmínku stačí plnit až k datu podání žádosti o zařazení.

je lhostejné, zda jeden rok tam bude orná půda, druhý rok trvalý travní porost a třetí rok třeba sad.

V případě, že dojde k nedodržení pětiletého závazku na dílu půdního bloku, protože musíte díl půdního bloku někomu vydat (tj. ztratili jste užívání části nebo celého dílu půdního bloku v LPIS), lze uplatnit pardonovaný důvod na snížení výměry v závazku, ale jen do výše 25 % původně zařazené celkové výměry v prvním roce závazku. Existují i další pardonované důvody na snížení výměry, ale jejich použití je mnohem méně časté. Pokud snížíte výměru v závazku bez použití pardonovaného důvodu, tj. porušíte pětiletý závazek, následuje řízení o vrácení dotace. Vrácení dotace se týká pouze dotace EZ poskytnuté na tu výměru zemědělské půdy, která byla snížena, a to za všechny roky, kdy byla výměra v závazku.

Do závazku nemusíte vstoupit se všemi díly půdních bloků. Je tedy možné vybrat jen ty díly půdních bloků, kde máte jistotu dodržení pěti let závazku. Pro získání dotace je ale nutné, aby všechny díly půdních bloků s podporovaným druhem zemědělské kultury², které na sebe máte evidované v LPIS k datu podání žádosti o dotaci, byly v režimu přechodného období do ekologického zemědělství nebo v režimu ekologického zemědělství. **Dotace v opatření EZ se poskytuje jen „čistým“ ekologům tzn. souběh konvenčních a ekologických ploch s podporovaným druhem země-**

dělské kultury² u jednoho žadatele není možný.

Každoroční změny výměry v závazku (snížení, zvýšení výměry u již zařazených dílů půdních bloků nebo zařazení nového dílu půdního bloku) oznamujete **změnovou žádostí o zařazení.** Změnová žádost o zařazení upravuje parametry zařazení, tedy závazku. Mějte na paměti, že změnová žádost o zařazení sama o sobě neupravuje dotační žádost! Pokud tedy měníte zařazení v průběhu roku (od data podání žádosti o dotaci do 31. 12.), pak to má většinou vliv i na dotační žádost, kterou je potřeba také upravit.

Pětiletý závazek se rovněž váže k ekologickému způsobu hospodaření. To znamená, že zrušení registrace osoby podnikající v ekologickém zemědělství před koncem závazku je bráno jako porušení závazku a vede k vrácení veškerých ekologických dotací obdržených od počátku závazku.

Mechanismus platby na přechod/zachování postupů a způsobů EZ

Opatření EZ se dělí na dvě podopatření, pro která byla provedena samostatný výpočet výše dotací, a to:

- **Přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství (dotace na přechodné období),**
- **Zachování postupů ekologického zemědělství (dotace na ekologickou produkci).**

Podpora je tedy poskytována jak zemědělcům, kteří do systému ekologického zemědělství vstoupili nově a nacházejí se v období tzv. přechodu, tak zemědělcům, kteří hospodaří ekologicky již delší dobu.

Přechodem na ekologické zemědělství se rozumí přechod od konvenčního zemědělství na zemědělství ekologické,

² Podporovaným druhem zemědělské kultury se rozumí trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor, sad, vinice, chmelnice a jiná trvalá kultura se současně vymezeným ekologicky významným prvkem krajinnotvorný sad. Ostatní zemědělské kultury (např. rybník, rychle rostoucí dřevina, zalesněná půda) nemají na posuzování čistoty ekologa vliv a mohou být konvenční.

a to ve stanovené době, během níž jsou již dodržována všechna pravidla ekologické produkce, ale samotné produkty ještě nemohou být označovány jako „bio“. **Délka přechodného období je u orné půdy stanovena na 2 roky.** Tato lhůta platí pro každý díl půdního bloku zvlášť podle toho, jak jsou pozemky zařazovány do systému ekologického zemědělství.³

Aby mohla být na díl půdního bloku vyplacena **dotace na přechodné období**:

- musí být evidován v LPIS v režimu přechodného období od data podání žádosti o dotaci do 31. 12., a zároveň
- nesmí mít v historii (poslední tři roky napět, počítáno od 15. 5.) více jak 50% překryv s výměrou, která již byla evidována v režimu ekologického zemědělství.

Pokud díl půdního bloku nesplňuje výše uvedené podmínky, je možné na něj žádat o **dotaci na ekologickou produkci!**

Dotační žádost

Žádost o poskytnutí dotace podáváte každoročně v rámci formuláře jednotné žádosti. Žádost se podává do 15. 5. každý rok závazku. V žádosti o dotaci u každého dílu půdního bloku specifikujete, zda žádáte:

- o dotaci na přechodné období nebo o dotaci na ekologickou produkci,
- o dotaci na zemědělskou kulturu
  - trvalý travní porost,
  - standardní orná půda v rozdělení na
    - pěstování zeleniny nebo speciálních bylin,
    - pěstování trav na semeno,
    - pěstování ostatních plodin,
    - pěstování jahodníku,
  - travní porost,

³ Délku přechodného období lze v určitých případech zkrátit – čl. 36 odst. 2 a 4 nařízení Komise (ES) č. 889/2008.

- úhor,
- ovocný sad v rozdělení na
  - intenzivní sady,
  - ostatní sady,
- jiná trvalá kultura (se současně vymezeným ekologicky významným prvkem krajinyotvorný sad),
- vinice,
- chmelnice.

Změny v dotační žádosti oznamujete neprodleně formulářem na změnu jednotné žádosti. Od doby, kdy podáte dotační žádost do 31. 12. nelze bezsankčně měnit v LPIS a tedy ani v žádosti kulturu, až na povolenou výjimku týkající se změny kultury travní porost (G) na kulturu trvalý travní porost (T), případně vykloučení sadů/vinic/chmelnic.

Pamatujte si:

1. Vstup do opatření je spojen s pětiletým závazkem na konkrétních dílech půdních bloků.
2. Každý rok do 15. 5. podáváte zpravidla dvě žádosti⁴ – žádost o zařazení v roce vstupu/ žádost o změnu zařazení následující roky a dotační žádost (je součástí jednotné žádosti). Platí, že nelze žádat o dotaci na díl půdního bloku, který není v opatření zařazen.
3. Ve sledovaném dotačním období tj. od podání žádosti o dotaci do 31. 12. nelze měnit (až na stanovené výjimky) v LPIS kulturu. Meziročně (změna kultury provedená v LPIS od 1. 1. do data podání žádosti o dotaci) však kulturu změnit lze.
4. Podáním změnové žádosti o zařazení se nemění dotační žádost, k tomu je potřeba učinit samostatné podání.
5. Snížení výměry v závazku je možné. Po-

⁴ Pokud jste již v závazku a nezměnila se výměra, ani čísla dílů půdních bloků, pak podáváte jeden jednu žádost – dotační.

kud však nastane z důvodů, které nespádají do pardonovaných, pak je spojeno s vrácením dotace.

6. Předtisk žádosti o dotaci poskytuje podporu pro volbu toho, zda žádáte o dotaci na přechodné období nebo na ekologickou produkci. Přesto doporučujeme provést kontrolu správné deklarace v žádosti, zejména u dílů půdních bloků, kde víte, že v daném roce dobíhá období přechodu nebo u dílů půdních bloků, které máte nově a nejste si jisti, zda již v minulosti nebyly užívány jiným ekologickým zemědělcem.

Baseline opatření – za co se v dotaci neplatí

Princip stanovení sazeb v opatření EZ byl takový, že se ocenily ušlé příjmy (kolik bych vydělal navíc, kdybych nebyl ekologickým zemědělcem) a dodatečné náklady (co bych nemusel dělat, kdybych nebyl ekologický zemědělec), které vznikají při přechodu na ekologický způsob hospodaření a při samotném ekologickém způsobu hospodaření. Před samotným výpočtem bylo však nejprve stanoveno, co je považováno za běžnou zemědělskou praxi a jaké základní podmínky musí žadatel dodržovat bez ohledu na závazek ekologického zemědělství. Činnosti spadající do běžné zemědělské praxe a dodržování základních podmínek hospodaření nelze hradit dotací, a to i přesto, že jejich vykonávání může způsobovat dodatečné náklady nebo ušlé příjmy. Tyto činnosti tvoří tzv. baseline opatření:

- Cross Compliance⁵,

⁵ Pravidla podmíněnosti – Dobrý zemědělský a environmentální stav, Povinné požadavky na hospodaření (nařízení vlády č. 309/2014 Sb., v platném znění).

- minimální zemědělská činnost⁶,
- minimální požadavky pro použití hnojiv,
- minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin,
- další závazné požadavky stanovené vnitrostátními předpisy⁷,
- běžná praxe – klasické obhospodařování trvalých travních porostů, orné půdy, sadů, vinic a chmelnic.

Při kalkulaci sazeb v opatření EZ buď nebyly podmínky baseline kalkulovány nebo je v některých případech (pouze specifikované trvalé travní porosty) proveden odpočet v platbě.

Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin

Součástí baseline opatření EZ jsou minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin. Z hlediska principů ekologického zemědělství, kdy nejsou s výjimkou možného použití povolených přípravků na ochranu rostlin a hnojení statkovými hnojivy využívány jiné vstupy, se jedná spíše o teoretické požadavky. Přesto je na místě jejich výčet zopakovat.

Minimální požadavky pro použití hnojiv musí obsahovat kodex správné zemědělské praxe zavedený v souladu s nitrátovou směrnicí. Podstatné je to, že tyto vybrané podmínky platí i pro zemědělské podniky nacházející se mimo zranitelné oblasti dusičnany.

Minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin musí obsahovat obecné zásady integrované ochrany rostlin,

⁶ Od roku 2016 konkrétně stanovena pro trvalé travní porosty, travní porosty a standardní ornou půdu (nařízení vlády č. 50/2015 Sb., v platném znění).

⁷ Zejména vyhláška č. 16/2006 Sb., v platném znění, zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění.

požadavky stanovující povinnost mít oprávnění na používání přípravků a splnění závazku ohledně školení, požadavky na bezpečné skladování, kontrolu aplikačního zařízení a pravidla pro použití pesticidů v blízkosti vody a jiných citlivých lokalit. Všechny požadavky jsou stanoveny na základě platných národních právních předpisů.

Některé výše vyjmenované oblasti minimálních požadavků jsou již zavedené v Cross Compliance. Podmínky Cross Compliance musí plnit každý zemědělec požadující dotaci v opatření EZ. Nejde tedy o to, že by některé oblasti nebyly pokryté. Prostě jen nejsou podmínky duplikovány. **Tyto podmínky jsou v následujícím textu kurzívou.**

Všichni žadatelé o dotaci v opatření EZ jsou povinni dodržet **minimální požadavky pro použití hnojiv:**

- vést a nejméně 10 let uchovávat evidenci o druhu, množství a době použití hnojivých látek – evidenci hnojení,
- dodržovat období zákazu použití dusíkatých hnojivých látek,
- dodržovat zákaz pěstování erozně nebezpečných plodin (kukuřice, sója, brambory, řepa, bob setý, slunečnice, čirok) na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7°, jejichž jakákoli část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod,
- dodržovat na zemědělských pozemcích zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v případě nepříznivých půdních podmínek,
- zajistit při použití dusíkatých hnojivých látek rovnoměrnou aplikaci po pozemku,
- dodržovat zákaz použití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě se sklonitostí převyšující 10° a na travních porostech se sklonitostí převyšující 12°; výjimkou

je přívod dusíku výkaly a močí pasených zvířat a tuhá statková hnojiva a tuhá organická hnojiva, která musí být v případě orné půdy bez porostu do 24 hodin zapravena do půdy; podmínka zapravení do půdy se nevztahuje na plochy ponechaných sklíditelných rostlinných zbytků,

- *dodržovat v blízkosti útvarů povrchových vod ochranné nehnojené pásy v šířce min. 3 m od břehové čáry.*

Všichni žadatelé v opatření EZ jsou povinni dodržet **minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin a dalších prostředků na ochranu rostlin:**

- vést a nejméně 10 let uchovávat evidenci o používání přípravku na ochranu rostlin,
- zabezpečit nakládání s přípravky na ochranu rostlin odborně způsobilou osobou,
- podrobit kontrolnímu testování profesionální zařízení pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin používané v rámci podnikání,
- uchovávat přípravky na ochranu rostlin v originálních obalech podle jejich druhů a odděleně od jiných výrobků a přípravků určených k likvidaci jako odpad a mimo dosah látek, které by mohly ovlivnit vlastnosti skladovaných přípravků,
- *postupovat při aplikaci přípravků na ochranu rostlin v souladu s pokyny na ochranu vod a dodržovat omezení pro použití přípravků na ochranu rostlin v pásu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží.*

Dvojí financování

Existuje základní princip, podporující pravidla pro veřejné výdaje v EU, že žádné ušlé příjmy nebo dodatečné náklady na stejnou činnost nesmí být financovány z rozpočtu dvakrát. Toto pravidlo se označuje jako pra-

vidlo dvojího financování. Ministerstvo zemědělství v rámci schvalování programového dokumentu pro období 2014–2020 identifikovalo několik rizik dvojího financování. Zásadní je uplatnění tohoto pravidla pro ekologicky hospodařící zemědělce, kterým se nově kráti některé dotace v agroenvironmentálně-klimatických opatřeních (AEKO).

Kombinovatelnost s jinými opatřeními Programu rozvoje venkova

Opatření EZ je plně **kombinovatelné s platbami pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními** (LFA).

Opatření EZ na orné půdě je v platbě nekombinovatelné s podopatřeními v AEKO (tj. díl půdního bloku může být současně zařazen v závazku opatření EZ a AEKO, ale platba v EZ se neposkytne), a to:

- s podopatřeními zatravňování orné půdy,
  - s podopatřeními zatravňování drah soustředěného odtoku,
  - s podopatřeními biopásy,
  - s podopatřeními ochrana čejky chocholaté.
- Opatření EZ na orné půdě je **nekombinovatelné s podopatřením integrovaná produkce zeleniny a jahodníku v AEKO** (tj. díl půdního bloku nemůže být současně zařazen v AEKO a v opatření EZ).

2. Orná půda v EZ (R + U + G)

Úvod

Orná půda tvoří zhruba 13,5% výměry veškeré ekologicky obhospodařované zemědělské půdy v ČR. Od roku 2015 se v rámci zemědělské kultury orná půda rozlišuje tzv. standardní orná půda (R), travní porost na orné půdě (G) a úhor (U). Toto rozdělení má samozřejmě vliv i na rozdělení dotací na ornou půdu v opatření EZ.

Dotace na ornou půdu je tedy rozdělena následovně:

- standardní orná půda,
  - pěstování ostatních plodin,
  - pěstování zeleniny nebo speciálních bylin,
  - pěstování jahodníku,
  - pěstování trav na semeno,

- travní porost na orné půdě,
- úhor.

Výše dotace

Sazba dotace je pro opatření EZ stanovena v eurech. Přepočít na Kč se provádí podle směnného kurzu uveřejněného v posledním Úředním věstníku EU vydaném v kalendářním roce, který předchází roku, za který se dotace poskytuje.

Standardní orná půda a výše dotace

Různá výše dotace podle toho, co se na orné půdě pěstuje, spravedlivě rozděljuje finanční prostředky a kompenzuje ztrátu příjmu vznikající ekologickým pěstováním jednotlivých plodin. Hospodaření na orné půdě je v běžné konvenční praxi

spojeno s používáním značného množství látek, které kontaminují životní prostředí. V ekologickém systému hospodaření jsou tyto látky vyloučeny (např. herbicidy, minerální hnojiva), což snižuje výnosy a zvyšuje mnohé variabilní náklady. Do kalkulace platby vstupují i další faktory působící v ekologickém zemědělství, zejména větší podíl pícnin na orné půdě (tzn. nižší výměra orné půdy využívaná pro tržní plodiny) a větší podíl využití meziplodin v osevním postupu. Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce na orné půdě.

Podpora **pěstování ostatních plodin na orné půdě** zahrnuje všechny plodiny, s výjimkou plodin podporovaných v ostatních kategoriích s jinými dotačními sazbami (zelenina a speciální byliny, trávy na semeno a jahodník), a dále s výjimkou plodin, které v opatření EZ nejsou podporovány vůbec. Mezi **nepodporované plodiny patří šťovík kyselý (s výjimkou krmného šťovíku Rumex OK2), druhy zahrnuté do rodu ozdobnice a kříženci či hybridi těchto druhů**. Pro výpočet výše dotace byl použit vážený průměr příspěvků na úhradu vybraných hlavních plodin v EZ (tj. pšenice, špaldy, žito, ječmene, oves a tritikale), kde váhou byla jejich výměra na orné půdě v rámci ekologického zemědělství.

Podpora **pěstování zeleniny a speciálních bylin** zahrnuje pouze druhy stanovené legislativou⁸. V současné době se jedná o 47 druhů zeleniny⁹ a 56 druhů bylin¹⁰. Příspěvek na úhradu u ekologické i konvenční produkce zeleniny je stanoven jako vážený průměr příspěvků na úhradu vybraných tří hlavních druhů zeleniny, a to mrkve, cibule a zelí, kde váhou je vzájemný podíl ploch těchto tří druhů zeleniny na celkové osevní ploše zeleniny v EZ a konvenci. Pěstování bylin na orné půdě v rámci ekologického zemědělství je vzhledem k minimálnímu rozsahu a podobným pěstebním postupům považováno za obdobně náročné a je použita shodná platba jako pro pěstování zeleniny.

Výše dotace pro přechodné období je 536 EUR/ha orné půdy při pěstování zeleniny a speciálních bylin.

Výše dotace pro ekologickou produkci je 466 EUR/ha orné půdy při pěstování zeleniny a speciálních bylin.

Při výpočtu podpory pro **pěstování jahodníku** byl zohledněn nižší hektarový výnos, který vzniká z důvodů uplatňovaných specifických agrotechnických opatření. Na druhé straně bylo kalkulováno s úsporou nákladů vyplývajících z nižšího aplikovaného množství hnojiv a nižší spotřeby přípravků na ochranu rostlin a také s vyšší cenou za ekologickou produkci jahod.

Výše dotace pro přechodné období je 245 EUR/ha orné půdy při pěstování ostatních plodin.

Výše dotace pro ekologickou produkci je 180 EUR/ha orné půdy při pěstování ostatních plodin.

⁸ Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., v platném znění.

⁹ Příloha 4 nařízení vlády č. 76/2015 Sb., v platném znění.

¹⁰ Příloha 5 nařízení vlády č. 76/2015 Sb., v platném znění.

Výše dotace pro přechodné období je 669 EUR/ha orné půdy při pěstování jahodníku.

Výše dotace pro ekologickou produkci je 583 EUR/ha orné půdy při pěstování jahodníku.

Pro výpočet platby pro **trávy na semeno** byla použita stejná kalkulace jako pro ostatní plodiny na orné půdě.

Výše dotace pro přechodné období je 265 EUR/ha orné půdy při pěstování trav na semeno.

Výše dotace pro ekologickou produkci je 180 EUR/ha orné půdy při pěstování trav na semeno.

Trávy na orné půdě a výše dotace

Definováním speciální kultury pro dočasné pěstování trav na orné půdě (v LPIS označena jako G) v rámci osevního postupu (max. 5 let) se otevřel prostor pro speciální kategorii dotace v opatření EZ. V ekologickém zemědělství je podíl pěstování pícnin na orné půdě vyšší než v běžné praxi, díky čemuž ekologičtí zemědělci přispívají k obnově přirozené úrodnosti a dobré struktury půdy, k podpoře biodiverzity a rozmanitosti zemědělské krajiny. Máte-li na orné půdě zasetý dočasný travní porost nebo směs travin s jinými plodinami, přičemž traviny v porostu převažují (jsou nad 50 %), pak byste v LPIS měli mít evidovanou kulturu G – travní porost na orné půdě a měli byste žádat o dotaci v rámci této kultury.

Výše dotace pro přechodné období je 79 EUR/ha travního porostu na orné půdě.

Výše dotace pro ekologickou produkci je 69 EUR/ha travního porostu na orné půdě.

Úhor a výše dotace

V EZ nejsou využívány herbicidy a z tohoto důvodu zemědělci k odplevelování orné půdy využívají dočasný úhor s nutností opakovaného mechanického omezování plevelů. Oproti běžné konvenční praxi se tak výrazně snižují rizika kontaminace životního prostředí. Při odplevelování orné půdy dočasným jednoletým úhorem je výpočet založen na srovnání možného provedení v ekologickém a konvenčním zemědělství. Nemožnost použití plošného postřiku herbicidy v ekologickém zemědělství a nutnost jeho nahrazení mechanizačními prostředky (častější kultivací) mají za následek dodatečné náklady pro ekologického zemědělce.

Výše dotace pro přechodné období je 34 EUR/ha úhoru.

Výše dotace pro ekologickou produkci je 29 EUR/ha úhoru.

Obecné podmínky dotace

Mezi **společné a základní podmínky**, které musíte splnit, pokud chcete žádat o dotaci v opatření EZ, patří:

- být zařazen v opatření EZ nebo mít podanou žádost o zařazení, jedná-li se o první rok závazku,

Foto: Pavlína Samsonová

- hospodařit v souladu s ekologickou legislativou¹¹ a nehosподаřit souběžně konvenčně na blocích s kulturou způsobilou pro dotaci v opatření EZ (k datu podání žádosti o dotaci musí být všechny díly půdních bloků v LPIS s podporovanou kulturou v přechodném období nebo v režimu EZ),
- nejpozději k datu podání dotační žádosti být zemědělským podnikatelem (navíc pochopitelně registrovaným jako osoba podnikající v ekologickém zemědělství),
- být aktivním zemědělcem (farmáři do cca 24 ha splňují automaticky, větší farmáři v případě vykonávání „zakázaných činností“ prokazují výši příjmů ze zemědělské činnosti),
- plnit podmínky baseline (Cross Compliance)

ce, minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin, minimální zemědělská činnost).

Výběr podmínek ekologické legislativy

Základní ekologickou legislativu tvoří dva všeobecně platné evropské předpisy a náš národní doplňkový zákon o ekologickém zemědělství¹¹. Legislativa EU stanovuje základní pravidla pro kontrolu ekologického zemědělství a zpracování potravin v těchto oblastech:

- rostlinná produkce (včetně volného sběru a mořských řas),
- chov hospodářských zvířat (včetně včelařství a pravidel pro akvakultury),
- zpracování a označování potravin rostlinného a živočišného původu a krmiv,
- dovoz produktů země mimo EU (včetně kontroly zajištění souladu s požadavky na produkci v EU)

¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 834/2007, nařízení Komise (ES) č. 889/2008, zákon č. 242/2000 Sb., v platném znění, vyhláška č. 16/2006 Sb. v platném znění.

- kontrolní a certifikační systém ekologické produkce (kontroly a certifikace zemědělců, zpracovatelů, obchodníků, distributorů a dovozců).

Soulad hospodaření s ekologickou legislativou kontroluje každoročně na předem ohlášené kontrole certifikační a kontrolní organizace, se kterou máte uzavřenou smlouvu. Mimo tuto pravidelnou kontrolu probíhají i kontroly následné (dodatečné) a to ohlášené i neohlášené. Do kontroly ekologického zemědělství jsou také zapojeny státní dozorové orgány (Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Státní veterinární správa, Státní zemědělská a potravinářská inspekce), které ovšem neprovádí certifikaci.

Níže uvedený výčet základních principů ekologického zemědělství není úplný a vztahuje se obecně k rostlinné produkci¹². Přesto obsahuje základní principy a požadavky na systém ekologického hospodaření vztahující se k rostlinné produkci.

Hospodaření založené na udržení/ zvýšení úrodnosti půdy a zabránění erozi

- Ekologická rostlinná produkce využívá způsoby obdělávání a pěstitelské postupy, které zachovávají nebo zvyšují obsah organických látek v půdě, zvyšují stabilitu půdy a její biologickou rozmanitost a předcházejí ztuhnutí a erozi půdy.

Hnojení pouze statkovými/organickými nebo jinými povolenými hnojivy

- Úrodnost a biologická aktivita půdy se udržuje a zvyšuje víceletým střídáním plodin, včetně luskovin a jiných plodin využívaných jako zelené hnojivo a používáním chlévské mrvy či organických materiálů,

pokud možno kompostovaných, z ekologického zemědělství.

- Hnojiva a pomocné půdní látky se mohou používat jen za předpokladu, že byly schváleny pro použití v ekologické produkci¹³, nepoužívají se minerální dusíkatá hnojiva.
- Celkové použité množství statkových hnojiv nesmí přesáhnout limit 170 kg dusíku ročně na hektar zemědělské půdy (počítá se na veškerou obhospodařovanou zemědělskou půdu).

Ochrana rostlin založená na preventivních postupech, případně s využitím povolených přípravků na ochranu rostlin

- Prevence před škůdci, chorobami a plevele je založena především na ochraně přirozenými nepřáteli, volbě druhů a odrůd, na střídání plodin a pěstitelských postupech.
- Je povoleno používání biodynamických přípravků.
- V případě zjištěného ohrožení plodiny se přípravky na ochranu rostlin mohou použít jen za předpokladu, že byly schváleny pro použití v ekologické produkci¹⁴.

Ekologické osivo/sadba

- Pro produkci jiných produktů než osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu lze používat pouze ekologicky vy-pěstované osivo a rozmnožovací materiál. Za tímto účelem musí být matečná rostlina v případě osiva a rodičovská rostlina v případě vegetativního rozmnožovacího materiálu pěstována v souladu s pravidly stanovenými v tomto nařízení po dobu minimálně jedné generace,

¹³ Příloha I nařízení Komise (ES) č. 889/2008

¹⁴ Příloha II nařízení Komise (ES) č. 889/2008

¹² Článek 12 nařízení Rady (ES) č. 834/2007

nebo v případě trvalých plodin po dvě vegetační období.

- Pokud není dostupné ekologické osivo/sadba, což lze zjistit z databáze osiv pro ekologické zemědělství¹⁵, je možné použít nemořené konvenční osivo. Použití je nicméně možné pouze pokud k jeho použití je před jeho výsevem/výsadbou udělena výjimka od Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, Odboru osiv a sadby.

Rostlinná produkce s minimálním dopadem na životní prostředí

- Veškeré používané způsoby rostlinné produkce brání přispívání ke znečištění životního prostředí nebo jej snižují na minimum.
- Aby toho bylo dosaženo, je využíváno v nejvyšší míře nepřímých metod ochrany rostlin, které se dají shrnout následovně:
  - Úrodná a oživená půda (pravidelný přísun organické hmoty, šetrné zpracování půdy, zabránění utužení půdy, udržování rostlinného pokryvu půdy).
  - Harmonická výživa rostlin (přiměřené hnojení organickým dusíkem).
  - Správná volba plodin (pěstování plodin vhodných pro dané stanoviště, odrůdové směsky, zdravé a vitální osivo).
  - Tolerantní a rezistentní odrůdy (používání speciálně šlechtěných tolerantních a odolných odrůd nebo starých původních odrůd).
  - Správná pěstitelská praxe (pestré osevňovací sledy, správný termín výsadby či výsevu, správná hustota rostlin, používání smíšených kultur, podsevů

a zeleného hnojení, dobře zvolené agrotechnické postupy).

- Podpora užitečných organismů (biokoridory, květnaté pásy, výsadba krajinně zeleně, dočasný úhor).

Specifické dotační podmínky pro poskytnutí dotace na ornou půdu

Společná podmínka pro pěstování ostatních plodin, zeleniny a speciálních bylin

Pěstovat zlepšující netrzní plodiny na minimálně 20 % výměry orné půdy. Podmínka se nevztahuje na žadatele, který žádá v součtu o dotaci na méně než 5 ha ostatních plodin, zeleniny a speciálních bylin.

Základnu, ze které počítáte 20 %, tvoří celková výměra, na které pěstujete ostatní plodiny, zeleninu a speciální byliny.

Za zlepšující netrzní plodinu se považují:

- jednoleté vyjmenované plodiny¹⁶ vyseté po sklizni hlavní plodiny s variantou výsevu letní (do 31. 7.) nebo zimní (do 20. 9.), které budou ponechány bez omezení růstu a likvidace minimálně do 20. 9. (letní varianta) nebo 31. 10. (zimní varianta).
- víceleté vyjmenované plodiny¹⁷ pěstované jako hlavní plodina.

Na jednoletých zlepšujících netrzních plodinách je zakázána pastva. U víceletých vyjmenovaných plodin je pastva povolena po sklizni plodiny.

Podmínky pro pěstování ostatních plodin Pěstovat podporované plodiny na celé výměře, na kterou je požadována dotace.

Za podporované plodiny se považují všech-

¹⁵ dostupné na <http://eagri.cz/public/web/uk-zuz/portal/osivo-a-sadba/ekologicke-osivo/vyjimky-na-pouziti-konvencniho-osiva-v-prehled-eko-osiv.html>

¹⁶ Příloha 6 část A nařízení vlády č. 76/2015 Sb., platném znění

¹⁷ Příloha 6 část B nařízení vlády č. 76/2015 Sb., platném znění

ny plodiny s výjimkou šťovíku kyselého (mimo krmného šťovíku Rumex OK2), druhů zahrnutých do rodu ozdobnice a kříženců či hybridů těchto druhů.

O dotaci lze žádat, jak na celý díl půdního bloku, tak i na jeho část.

Sklidit a odvézt plodinu do 15. 11.

Podmínka se nevztahuje na víceleté plodiny, které v roce výsevu/výsadby neposkytují sklizeň.

Pást až po sklizni plodiny.

Pastva na orné půdě po sklizni plodiny je povolena.

Podmínky pro pěstování zeleniny a bylin

Pěstovat podporované plodiny na celé výměře, na kterou je požadována dotace.

Za podporované plodiny se považují druhy zeleniny¹⁸ a druhy speciálních bylin¹⁹ stanovené legislativou.

O dotaci lze žádat, jak na celý díl půdního bloku, tak i na jeho část.

Při pěstování zeleniny dodržet stanovený výsev/výsadbu. Při pěstování bylin zajistit souvisle zapojený porost.

Každá zelenina má stanovený minimální výsev/výsadbu legislativou¹⁸. U bylin je minimální výsev/výsadba nahrazena podmínkou souvisle zapojeného porostu.

Sklidit a odvézt plodinu do 31. 12.

Podmínka se nevztahuje na víceleté plodiny, které v roce výsevu/výsadby neposkytují sklizeň.

Pást až po sklizni plodiny.

Pastva na orné půdě po sklizni plodiny je povolena.

Podmínky pro pěstování jahodníku

Pěstovat jahodník v minimální hustotě 20 tis. životaschopných jedinců na hektar

Podmínka platí od data podání žádosti o dotaci do 30. 6.

Dodržovat stanovené podmínky pro založení porostu při výsadbě jahodníku.

Výsadba jahodníku probíhá po předplodině nebo meziplodině zapravené na zelené hnojení. Minimální výsadba uznané sadby jahodníku je 29 tis. jedinců na hektar.

Odstraňovat čepelí listů jahodníku do 30. 4.

Neplatí v prvním roce závazku. Odstranění čepelí je tedy nutné provést nejpozději do 30. 4. druhého roku závazku.

Neplatí u jahodníku vysázeného na podzim předchozího roku (po 1. 9.) nebo u nových výsadeb jahodníku.

Neplatí u jahodníku, jehož porost bude po 1. 7. zlikvidován.

Plečkovat meziřadí minimálně dvakrát ročně.

První plečkování provést v termínu do 31. 8. Druhé plečkování provést v termínu do 31. 10.

Nevztahuje se na výsadby, kde se používá technologie pěstování s použitím fólií nebo textilií. Neplatí u jahodníku, jehož porost bude po 1. 7. zlikvidován.

Porost jahodníku do 30. 9. posekat a hmotu odklidit nebo zmulčovat.

Neplatí u jahodníku, jehož porost bude po 1. 7. zlikvidován.

Neprovádět pastvu.

Pastva na orné půdě, kde se pěstuje jahodník, není povolena.

Prokázat vlastní produkci jahod.

Prokázat vyšší sklizené produkce za daný rok doložením dokladů na SZIF do 31. 1. následujícího roku.

Minimální prokázaný výnos musí být 2000 kg/ha plochy osázené jahodníkem. Neplatí v prvním roce výsadby jahodníku.

Pro prokázání minimálního výnosu jahodníku se dokládá: formulář SZIF, evidence o pozemcích s uvedením výnosu ovoce, kopie účetních a daňových dokladů týkající se prodeje ovoce anebo doklady prokazující zpracovaný objem ovoce v případě produktů vlastní výroby (včetně výrobních kalkulací).

Podmínky pro pěstování trav na semeno

Pěstovat na celé výměře, na kterou je požadována dotace, monokulturu množitelského porostu trav.

Množitelský porost trav je pěstován za účelem získávání semen.

O dotaci lze žádat, jak na celý díl půdního bloku, tak i na jeho část.

Neprovádět pastvu.

Množitelský porost trav se nesmí spásat hospodářskými zvířaty.

Podmínky pro travní porost na orné půdě

Zajistit údržbu travního porostu na orné půdě.

Pro údržbu travního porostu na orné půdě platí, že:

¹⁸ Příloha 4 nařízení vlády č. 76/2015 Sb., platném znění

¹⁹ Příloha 5 nařízení vlády č. 76/2015 Sb., platném znění

- do 31. 7. musíte travní porost posekat a odklidit hmotu nebo spást a do 1 měsíce po skončení pastvy zlikvidovat nedopasky²⁰,
- do 31. 10. musíte travní porost posekat a odklidit hmotu nebo spást a do 1 měsíce po skončení pastvy zlikvidovat nedopasky.

Podmínky pro úhor

Žádost o dotaci na ekologický úhor je spojena s dvěma omezeními:

Na díl půdního bloku s kulturou úhor lze žádat o dotaci pouze jeden rok, a to i v případě, že by se jednalo o víceletý úhor.

Výměra úhoru, na kterou je požadována daný rok dotace nesmí přesáhnout 15 % celkové výměry orné půdy (R+U+G). Toto omezení se nevztahuje na žadatele, kteří hospodaří na výměře orné půdy (R+U+G) menší než 5 ha.

Vytvořit k datu podání žádosti o dotaci úhor bez založení porostu.

V opatření EZ je dotačně podporován pouze černý úhor.

Zajistit minimálně 5 mechanických operací na úhoru za rok.

Za mechanickou operaci se považuje podlitka, kypření, diskování, orání, válení nebo vláčení.

Mechanické operace se provádí ve stanovených termínech:

- první činnost od 15. 5. do 30. 6.,
- druhá činnost od 1. 7. do 31. 7.,
- třetí činnost od 1. 8. do 31. 8.,

²⁰ Likvidace nedopasků není vyžadována na pozemcích se sklonitostí nad 10°. V případě celoroční pastvy je nutné provést likvidaci nedopasků min. jednou ročně do 31. 12. Povinnost likvidace nedopasků může rovněž měnit orgán ochrany přírody.

- čtvrtá činnost od 1. 9. do 30. 9.,
- pátá činnost od 1. 10. do 31. 10.

Evidence a výkazy

Ekologické zemědělství není jen pracnější, ale je i administrativně náročnější. Každoroční kontrola ze strany Vámi zvolené certifikační a kontrolní organizace po Vás vyžaduje různé evidence jako podklad pro kontrolu správného provádění ekologických postupů. Kontrolní organizace zveřejňují na svých webových stránkách vzory a návody, co si ke kontrole připravit. Legislativa stanovuje obsah jednotlivých evidencí, nikoliv jejich přesný vzor. Nezapomeňte, že každou změnu na Vaší ekofarmě ve smyslu navýšení výměry pozemků, zařazení nového chovu zvířat nebo změnách činnosti (např. výroba nových produktů), musíte hlásit své kontrolní organizaci.

Obecně by se požadavky na evidence a záznamy daly shrnout následovně.

Záznamy by měly být aktualizované a přehledné tak, aby bylo možné použít je jako podklad pro kontrolu plnění požadavků legislativy pro ekologické zemědělství.

Každá ekologická farma musí mít pro kontrolu vypracovaný **popis farmy s uvedením praktických opatření**, která mají být dodržována k zajištění pravidel ekologické produkce **a s uvedením bezpečnostních opatření**, která mají být přijata, aby bylo sníženo riziko kontaminace látkami a produkty, které nejsou v ekologickém systému povoleny. Tento popis farmy by měl být každoročně aktualizován.

Každý kontrolní orgán má rovněž právo nahlížet do Vašich **účetních záznamů** (včetně ověření certifikátů dodavatelů). Zjména důležité je toto u zemědělců, kteří po uplynutí přechodného období již produ-

kují bioprodukty. Účetní záznamy by měly ukazovat rovnováhu mezi vstupy a výstupy.

Pokud Vám byla v daném roce schválena výjimka z pravidel ekologického zemědělství, pak při kontrole předkládáte i **rozhodnutí o udělení výjimky z pravidel ekologického zemědělství**. Zde je na místě upozornit na to, že o výjimky z pravidel ekologického zemědělství (spolu s některými dalšími žádostmi) lze žádat také elektronicky přes Registr ekologických podnikatelů. Vstup do Registru ekologických podnikatelů naleznete na www.eagri.cz v části Zemědělství/Ekologické zemědělství. K podání žádostí přes Registr ekologických podnikatelů musíte být přihlášení do Portálu farmáře.

Z hlediska **vnějších vstupů na Vaší farmu** (tj. nakupovaných krmiv, lizů, zvířat, hnojiv, přípravků na ochranu rostlin atd.) musíte být schopni doložit:

- Co jste nakoupili/přijali včetně původu – konvenční, z přechodného období, ekologický.
- Odkud a kolik jste nakoupili/přijali.
- Kde, kdy a kolik se nakoupeného/přijátého použilo.

Z hlediska **výstupů z Vaší farmy** (tj. prodávané produkty, krmiva, zvířat atd.) musíte být schopni doložit:

- Co bylo prodáno, prodané množství a kam.

Z hlediska **skladových zásob** (tj. hnojiva, krmiva, produkty atd.) musíte být schopni doložit:

- Množství skladovaných zásob (u vlastních produktů množství před zahájením zpracování a po něm).

U **rostlinné výroby** mezi základní záznamy patří:

- Datum vstupu do přechodného období, popřípadě i záznam o tom, kdy napo-

sledy před vstupem do ekologického systému bylo na pozemek aplikováno hnojivo/přípravek na ochranu rostlin, které nejsou v ekologickém zemědělství povoleny.

- Použití osiva a sadby – odkud, kolik, kdy a typ (z ekologického zemědělství/z konvenčního zemědělství na výjimku).
- Historie výroby na dílu půdního bloku – minimálně za tři roky zpětně, co bylo pěstováno (datum výsevu) a sklíženo (datum sklizně), v jaké kvalitě (z období přechodu nebo ekologická produkce) a kolik bylo sklíženo (průměrný výnos).
- Použití hnojiv – kdy, kolik, kam a čím se hnojilo.
- Použití přípravků na ochranu rostlin a jiných způsobů kontroly škodlivých organismů – kdy, kolik, kam a čím/jak se porost ošetřoval.

Nejčastější chyby

Z hlediska **porušení dotačních podmínek** se u orné půdy nejčastěji vyskytují následující pochybení:

- Nepěstování odpovídajících plodin vzhledem k žádosti o dotaci.
  - Jednoznačně největším problémem je pěstování „správných“ plodin v souvislosti s tím, co deklaruujete v žádosti o dotaci. Od roku 2016 je umožněno žádat na části dílu půdního bloku o dotaci na pěstování zeleniny/bylin a na zbylé části dílu půdního bloku žádat o dotaci na pěstování ostatních plodin. Zvažte tedy důkladně před podáním žádosti, jakou plochu do které kategorie deklaruujete.
  - Nezapomeňte, že při pěstování zeleniny musíte dodržet stanovený minimální výsevok/ výsadbu. Minimální vegetační doba, po kterou musí být ze-

lenina pěstována, není v opatření EZ stanovena. Přesto je Vaší povinností při pěstování zeleniny výsev / výsadbu a sklizeň prokázat.

- Nezapomeňte, že při pěstování speciálních bylin sice není stanoven výsev / výsadba, ale musí být zajištěn souvislý zapojený porost.
- Správná deklarace jetelotravní a vojtěškotravní směsi v žádosti o dotaci.
  - Jetelotrávy, případně vojtěškotrávy jsou běžnou součástí osevního postupu v ekologickém zemědělství. Nezapomeňte, že od roku 2015 existuje kultura travní porost na orné půdě (G) a jemu odpovídá i dotační kategorie v opatření EZ. Pokud jsou na poli převažujícím druhem trávy, pak máte povinnost mít v LPIS právě kulturu G a žádat v opatření EZ o dotaci na trávy na orné půdě.
  - Pokud žádáte na ostatní plodiny na orné půdě a kontrola SZIF najde na pozemku porost s převahou travin, nebude na takovou plochu vyplacena dotace a je pravděpodobné, že obdržíte ještě následnou sankci za tzv. předeklarování v žádosti.
  - Nezapomeňte, že u travních porostů na orné půdě platí podmínky údržby sečí nebo pastvou, případně jejich kombinací 2 x ročně. V případě pastvy pak nezapomínejte na likvidaci nedopasků.

Z hlediska **porušení pravidel ekologického zemědělství**²¹ patří mezi nejčastěji se vyskytující pochybení následující:

- absence výjimky pro použití konvenčních osiv před setím / výsadbou,
- použití nepovolených přípravků na ochranu rostlin, včetně použití mořeného konvenčního osiva,
  - V souvislosti s tímto porušením je nutné upozornit na povinnost ekologických zemědělců, kteří obhospodařují pozemky v sousedství s konvenčními zemědělci, provést vhodná opatření, která sníží riziko škodlivých vlivů na ekologicky obhospodařované pozemky. Mezi tato opatření patří zejména výsadba živých plotů, větrolamů, pásů zeleně, izolačních travnatých pásů nebo zřizování cest.
- neúplné vyčištění skladu pronajatého od konvenčního zemědělce,
- nedodržení střídání plodin a zařazování zlepšujících plodin v rámci osevního postupu, vlivem čehož klesne úrodnost půdy a zvýší se její zaplevelení.

²¹ Za porušení pravidel ekologického zemědělství může být ve správním řízení udělena pokuta. Z výše udělené pokuty se pak odvíjí výše sankce u dotací v opatření EZ.

3. Použitá literatura

Dokumenty zpracované Ministerstvem zemědělství

Právní předpisy pro ekologické zemědělství a produkci biopotravin 2015, vydalo Ministerstvo zemědělství, 2015, ISBN 978-80-7434-240-0

Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016–2020, vydalo Ministerstvo zemědělství, 2016, ISBN 978-80-7434-193-9

Ročenka 2014, Ekologické zemědělství v České republice, vydalo Ministerstvo zemědělství, 2015, ISBN 978-80-7434-250-9

Program rozvoje venkova 2014–2020

Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, vydalo Ministerstvo zemědělství, 2016, ISBN 978-80-7434-281-3

Metodický pokyn č. 1/2012, vydalo Ministerstvo zemědělství, 2011, Č.j. 231679/2011-MZE-17252

Národní legislativa

(dostupnost www.eagri.cz/public/web/mze/legislativa/)

Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní dokumenty

Soil Association organic standards farming and growing, revision 17. 3., listopad 2014 – dostupné z www.soilassociation.org/organicstandards.

Jan Dvorský – Jiří Urban, Základy ekologického zemědělství, podle Nařízení Rady (ES) č.834/2007 a Nařízení Komise (ES) č.889/2008 s příklady, vydal Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, 2011, ISBN 978-80-7401-051-4

Konzultace a poděkování:

Tento materiál byl konzultován s následujícími odborníky.
Za jejich čas, spolupráci a cenné připomínky jim patří poděkování.

Ing. Zdeněk Perlinger – PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců

Ing. Pavlína Samsonová – Bioinstitut o.p.s

Ing. Jan Dehner – KEZ o.p.s.

Ing. David Kuna, Ing. Ivana Pinterová, Ing. Ivona Smolková,

Ing. Tereza Musilová – Ministerstvo zemědělství ČR

Poznámky: